

זמן סיום הדיקור ואינטואיציה של ילדים

אדם צייג

בשנים הראשונות להיותי מטפל שמתי לב לתופעה שחזרה בחלק מהטיפולים אך לא היה לה הסבר. חלק מהילדים ששיתפו פעולה ולא התנגדו לטיפול, החלו לפתע להתנגד ללא סיבה נראית לעין. עם הזמן הצטיירה תמונה בה נראה היה שיש קשר בין התקדמות הטיפול וההתנגדות. נראה היה מתאם בין ההחלמה של חלק מהילדים לבין ההתנגדות שלהם לטיפול. הבנתי שחלק מהם כבר לא צריך את הטיפול ולכן הוא מתנגד. אם נראה שהילד כבר עלה על דרך המלך והוא קרוב לאיזון, אפשר לשער שהוא כבר מרגיש פחות בנחיצותו של הטיפול והוא מוכן להתמודד לבד. במקרה כזה יש לשקול את הפסקת הטיפול ולהסתפק בשמירת קשר במקרה הצורך.

מסקנה זו אינה מבוססת מחקר, אך היא עזרה לי להבין שצריך להקשיב לילדים, כי הם יכולים להרגיש, במקום שבו אנו המבוגרים מנתחים הגיונית על בסיס ניסיון העבר.

מצויד בהבנה זו התחלתי לתת מקום לדעתם של הילדים. חלקם מגיעים עם רעיונות איפה כדאי לדקור. במקרה זה אני בודק אם הילד סבל מכאב ולכן הוא בוחר נקודה שלדעתו לא תכאב, או שיש לו רעיון שבה מקום אחר. אם אני מגיע למסקנה שהמניע אינו פחד, אני מנסה לשתף פעולה ולמצוא נקודה שעונה על הדרישה של הילד וגם מתאימה לאסטרטגיה הטיפולית. לפעמים נולדים טיפולים מפתיעים כאשר הילד מצביע על מקום מסוים בגוף, ואז מתגלה שנקודה הקרובה למקום שעליו הצביע משתלבת בצורה מפתיעה באסטרטגיה הטיפולית, או שהיא מושכת את הטיפול לכיוון מסוים מתוך מספר אפשרויות.

לפני כמה שנים, כאשר שכבתי על מיטת הטיפולים, הרגשתי באופן בהיר מתי הטיפול הסתיים. תחושת אי נוחות קלה מאוד, כמעט בלתי מורגשת, התפשטה בגופי. כאילו התעוררתי בעדינות. התחלתי לשים לב שאצל מטופלים מבוגרים, כאשר אני מאחר להוציא את המחטים, חלקם כאילו מחכים שאגיע ואסיים את הטיפול, חלקם מתופפים על אצבעם על המיטה, חלקם בוהים בתקרה מצד לצד. החלטתי לנסות לשאול את הילדים המטופלים אם הם יודעים מתי להוציא את המחט. ההרגשה הייתה כאילו הילדים רק חיכו שישאלו אותם את השאלה. כששאלתי "אתה יודע מתי להוציא את המחט?" מרביתם ענו בתשובה מהירה

ולא מהססת: כן! ואז לאחר זמן מה, הם מסתכלים על המחט ואומרים: עכשיו! בהתחלה בדקתי את הדופק כדי לראות אם תמונת הדופק אכן מעידה על סיום הטיפול, משמע הדפקים בעמדות התחונות מתמלאים והופכים גדושים ובוטים. מצאתי מתאם יציב - הילד יודע בבהירות מתי הטיפול מסתיים.

השלב הבא היה לאפשר לילד להוציא את המחטים כאשר הטיפול מסתיים. ככל שצברתי ביטחון, ירד גיל הילדים מהם ביקשתי להודיע מתי הסתיים הטיפול ולהוציא את המחטים. גיליתי שאפילו ילדים מתחת לגיל שנה מבינים בדיוק מה נדרש מהם, עד בערך גיל ארבע. בגיל זה ובגילאים בוגרים יותר, כאשר שואלים אותם "אתה יודע מתי צריך להוציא את המחט?" התשובה היא: לא. יותר מאוחר גיליתי שאפשר ללמד ילדים גם מעל גיל ארבע איך להקשיב לגופם ואני היום משתמש בגישה זו גם כלפי מבוגרים, אני מנחה אותם להקשיב לגופם.

נכון שכשאתה רוצה לעשות פיפי, או לשתות, אתה לא חושב על זה? כך אני שואל. הגוף פשוט אומר: אני צריך לשתות, או, אני צריך לשירותים. אם לא תחשוב מתי צריך להוציא את הדגל (הכינוי בו אני משתמש למחט) הגוף יגיד. בוא נדבר על משהו כדי שלא תחשוב על המחט, ואם פתאום תיזכר במחט, פשוט תגיד. אנחנו מנהלים שיחה נעימה על הגן, על תכניות טלוויזיה אהובות, או ספרים שהילד אוהב. הילדים הביישנים יסתכלו לפתע על המחט, ואז אני שואל אותם אם הגיע הזמן, והם מהנהנים. אחרים, עם ביטחון עצמי, ללא עזרה, פשוט מושיטים את היד, מוציאים את המחט ומגישים אותה בזהירות, כאילו עשו זאת מתמיד. זכורים לי שני מקרים בהם הילד זרק את המחט לאחר שהוציא אותה, ואחד שניסה לדקור אותי לאחר שהוציא את המחט והתבונן בה לרגע, אך כמעט בכל המקרים הילד פשוט יודע מה הוא עושה. חלק מהורים לא מאמינים שילדם בן השנה, שעוד לא מדבר, מתקשר ברמה כזו. זהו שיעור כשלעצמו להורים. לפעמים ההורים מנסים לעזור לילד ושואלים אותו - כבר הגיע הזמן? מיד אני מסביר שאם הילד יצטרך לענות על השאלה, הוא יצטרך לחשוב, ואם ינסה לחשוב, יגלה שהוא לא יודע, לכן צריך להימנע מלהפריע לו ופשוט להביט מהצד.

לשאלות או הערות:

0528-698171

aram.tzayig@gmail.com